

2. august 2023

Handlekraft ved bordenden

Mens vi venter på neste langtidsplan: Styrket forsvar – eller bare slike fantasier?

Velkommen til første møte i Ledergruppen for styrkelse av Forsvarets operative evne – STYRKOPS. Som det fremgår av mandatet vedlagt møteinnkallingen er STYRKOPS opprettet for å iverksette en rask styrking av Forsvarets operative kapasitet og utholdenhet, før den neste langtidsplanen trer i kraft om et par år.

Forsvarssjefens militærfaglige råd (FMR) gir den overordnede rammen for gruppens arbeid. Således vil vårt arbeid innrettes i to faser. Første fase, som påbegynnes i dag, gjelder tiltak som RASKEST MULIG kan bringe den politisk vedtatte strukturen opp i kampklar stand og med realistisk utholdenhet. Andre fase vil omfatte utvidelse av strukturen. På saksnivå vil skillet ikke være helt skarpt ettersom nåværende struktur vil ha behov for noen tilleggskapasiteter for å kunne oppnå kampklar standard. Det får vi ta etter hvert.

Som det også fremgår av innkallingen består STYRKOPS under min ledelse av forsvarsgrenenes sjefer, alle etatsjefene, skolesjefene og andre sentrale ledere under Forsvarsdepartementets budsjettansvar. Etter mandatet har jeg som gruppens leder fullmakt til å innkalle medlemmene etter behov – samlet eller i undergrupper – og søke råd og forslag som grunnlag for iverksettelse av tiltak samt delegering av ansvar for gjennomføringen.

Ettersom flere av sakene som skal behandles har uklare ansvarslinjer har jeg fått fullmakt til å oppnevne saksansvarlige etter behov. En saksansvarlig kan fritt trekke på innsikt og utredningsbidrag fra gruppens øvrige medlemmer og deres staber, og sette frister. Videre vil den saksansvarlige få ansvar for oppfølging av gjennomføringen av besluttede tiltak. I den grad eksisterende formaliteter står i veien, må forholdet rapporteres til meg slik at jeg kan få fjernet hindringene. Dette kan for eksempel gjelde ansvarslinjer og fullmakter i budsjettsaker.

I dagens møte vil jeg ta opp to sentrale temaer som anslår retningen i arbeidet. Rapportene som skal fremlegges vil nødvendigvis ha karakter av førsteutkast som vil bearbeides og samordnes gjennom gruppens arbeid. De kommende møtene vil spesielt fokusere planer og beslutninger om iverksettelse som krever grep fra min side. I tillegg vil vi i hvert møte ha en åpen post for saker som etter medlemmenes skjønn må tas opp.

Nå til dagens saker.

Sak 1 Mål for operativ kapasitet

Mål for operativ kapasitet skal i utgangspunktet bygges på den kalde krigens økonomistyring for maksimal kampkraft. Eksempelvis vil det for Marinen innebære at for hver fartøysklasse disponeres 20% av fartøyene for teknisk vedlikehold, 20% for opplæring og 60% holdes kampklare, altså generalmønstrer og krigslastet.

Tilsvarende for Luftforsvarets kampfly: 15% på vedlikehold, 15% disponert for oppøving, og 70% tilgjengelig for oppdrag. - Ettersom kostnadsutviklingen etter den kalde krigen har vært ulik for materiell og personell kan de gamle erfaringstallene for maksimal kampkraft kreve justering. Men de kan i alle fall være utgangspunkt.

For landforsvaret er det vanskeligere. Både styrkestrukturen og de strategiske forutsetningene er sterkt endret, ref Finland og Sveige. Kaldkrigsopplegget er selvsagt ubrukkelig som mønster. Jeg imøteser forslag fra Hæren og HV om mål med tidsplan for operativ kapasitet innenfor gjeldende langtidsplans styrkestruktur.

Det meste som kreves for rapportering av mål med tidsplaner vil være tilgjengelig fra forsvarsgrenenes arbeid med innspillene til FMR. Rapporteringen skal omfatte en overordnet oversikt over de mest kritiske tiltakene for å realisere målene. Rapportene vil danne utgangspunkt for arbeidet i STYRKOPS.

Frist: Presentasjon på **neste møte**.

Ansvar: Grensjefene

Sak 2 Personellstrukturen

Styrking av personellstrukturen er gjennomgående den viktigste og trolig vanskeligste utfordringen. Ettersom de aktuelle personellmanglene allerede er utredet, gis alle grensjefene i oppdrag å rapportere mangler i alle kategorier relatert til tidsplanene for målene for oppbygging av operativ kapasitet. Videre skal det rapporteres forslag til hvordan manglene raskest kan fylles. Det skal legges vide rammer for vurderingene. Eksempelvis: Ved mangel på forelegninger og undervisningsrom for øket skoleopptak skal det vurderes rask utvidelse med containerløsninger ved eksisterende skoler, og/eller leie av konferansehotell. Mangel på instruktører skal søkes dekket ved tilbakekalling av nylig dimitterte/pensjonerte fagfolk, eventuelt ved arrangement for deltidsstillinger med øvrige nordiske land eller andre NATO-land. Midlertidige løsninger med innleie, for eksempel fra leverandørindustrien, av teknisk personell for instruksjon og vedlikehold skal utredes.

Frist: Presentasjon på **neste møte**.

Ansvar: Grensjefene, i samarbeid med skolesjefene

Neste møte i STYRKOPS blir i kommende uke, samme tid og sted. Sett av resten av arbeidsdagen.

Spørsmål? Ingen? Takk for i dag.

Møtet er hevet.

5